

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.001.012.2015
P/16/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w części 15/04 – Sąd Apelacyjny w Gdańsku w zakresie realizowanym przez dysponenta III stopnia – Sąd Rejonowy w Słupsku
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Mariusz Syrek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98888 z dnia 19 stycznia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Piotr Lewandowski, doradca techniczny, legitymacja służbowa nr 16728.
Jednostka kontrolowana	Sąd Rejonowy w Słupsku, ul. Szarych Szeregów 13, 76-200 Słupsk (dalej: „Sąd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marta Drzastwa, Dyrektor Sądu (dalej: „Dyrektor”) (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Wprowadzenie

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2015 w części 15/04 – Sąd Apelacyjny w Gdańsku, w zakresie realizowanym przez dysponenta III stopnia – Sąd Rejonowy w Słupsku.

Sąd realizował – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa – zadania, o których mowa w art. 1 § 2 i § 3 ustawy z dnia 27 lipca Prawo o ustroju sądów powszechnych¹, tj. sprawował wymiar sprawiedliwości oraz wykonywał inne zadania z zakresu ochrony prawnej, powierzonej w drodze ustaw.

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych;
- wykonanie wydatków budżetu państwa, w tym efekty uzyskane w wyniku realizacji wydatków;
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2015 oraz sprawozdań za IV kwartał 2015 r. w zakresie operacji finansowych.

Dochody Sądu wyniosły 7.408,4 tys. zł, a wydatki – 30.678,7 tys. zł. Nie ponoszono wydatków z budżetu środków europejskich.

III. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena i jej
uzasadnienie

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że w kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r., w części 15/04 – Sąd Apelacyjny w Gdańsku, w zakresie realizowanym przez dysponenta III stopnia – Sąd Rejonowy w Słupsku badane wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi

¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 133 ze zm.

określonych w ustawie o finansach publicznych² i aktach wykonawczych, w sposób celowy i gospodarny³. Osiągnięto cele prowadzonej działalności zaplanowane w układzie zadaniowym wydatków.

Dane wykazane w rocznych sprawozdaniach sporządzonych przez Sąd:

- Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych,
 - Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych,
 - Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa,
 - Rb-BZ1 z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym,
- oraz sprawozdaniach za IV kwartał:
- Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych,
 - Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji,
- były zgodne z kwotami wynikającymi z ewidencji księgowej.

Sprawozdania te przekazują prawidłowy obraz dochodów, wydatków, a także należności⁴ i zobowiązań 2015 r. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej⁵, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁷.

W sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał 2015 r. w sposób niezgodny z instrukcją wykazano informacje o należnościach przedsiębiorstw niefinansowych.

Ponadto ujawnione w toku kontroli NIK nieprawidłowości nie miały wpływu na realizację budżetu i polegały na:

- nieokreśleniu przez Dyrektora Sądu, pomimo obowiązku wynikającego z art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 9 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸, trybu pracy oraz zakresu obowiązków komisji powołanych do przeprowadzenia dwóch postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
- niezgodnym z treścią art. 91 ust. 2a Prawa zamówień publicznych zatwierdzeniu w specyfikacji istotnych warunków zamówienia⁹ kryterium ceny, jako jedyne kryterium oceny ofert;
- niezgodnym z warunkami określonymi w umowie¹⁰ (§ 8 pkt 7 oraz § 4 ust. 3) dokonaniu odbioru końcowego robót i zapłacie, pomimo niewykonania przez wykonawcę wymaganego badania wody,
- niezgodnym z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹, nieterminowym regulowaniu 12 zobowiązań.

² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.)

³ Na próbie wynoszącej 6,4% zrealizowanych wydatków budżetu państwa

⁴ Z wyjątkiem sprawozdania Rb-N za IV kwartał.

⁵ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119 ze zm.).

⁶ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773).

⁷ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766).

⁸ Dz.U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.

⁹ Na „Remont sanitariatów wraz z wydzieleniem toalety dla niepełnosprawnych”

¹⁰ Nr ZP 25/2015 z dnia 28 września 2015 r. w sprawie remontu sanitariatów wraz z wydzieleniem toalety dla niepełnosprawnych w budynku Sądu Rejonowego w Słupsku przy ul. Szarych Szeregów 13 (sprawa nr G 3510-1/15)

¹¹ Dz. U. z 2013 r., poz.885 ze zm.

IV. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2015 dochody Sądu – dysponenta III stopnia zaplanowano w kwocie 7.886,0 tys. zł, tj. o 926,0 tys. zł (10,5%) niższej niż w 2014 r. Zrealizowane dochody wyniosły 7.408,4 tys. zł i były niższe o 6,1% od kwoty planowanej. W porównaniu do 2014 r. wykonane dochody były niższe o 3,7%. Przyczyną niższej realizacji planu dochodów była likwidacja Wydziałów Zamiejscowych Sądu w Miastku i utworzenie w tym miejscu Sądu Rejonowego w Miastku. W 2015 r.

Najwyższe dochody Sąd uzyskał w § 0690 – wpływy z różnych opłat: 5.771,4 tys. zł (tj. 77,9% dochodów ogółem; 95,1% dochodów z tego tytułu w 2014 r.) oraz w § 0570 – grzywny, mandaty i inne kary pieniężne: 1.527,6 tys. zł (tj. 20,6% dochodów ogółem; 100,4% dochodów z tego tytułu 2014 r.).

(dowód: akta kontroli str. 6, 298, 310 i 315-318)

Na koniec 2015 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 8.844,5 tys. zł. Dotyczyły one: grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych (72,8%) oraz wpływów z różnych opłat (27,2%). W porównaniu do 2014 r. należności ogółem były niższe o 634,9 tys. zł. Zaległości według stanu na 31 grudnia 2015 r. wyniosły 1.126,4 tys. zł i były niższe o 629,8 tys. zł, tj. o 35,9% od zaległości na koniec 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 295, 298, 310 i 315-318)

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Wydatki ujęte w planie finansowym Sądu (29.623,0 tys. zł) zostały w trakcie roku zmienione 58 zawiadomieniami Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, tj.: zmniejszone o 2.345,7 tys. zł i zwiększone o 3.415,1 tys. zł.

Sąd nie otrzymał środków z rezerwy ogólnej budżetu państwa oraz z rezerw celowych.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości pismem z 28 grudnia 2015 r. dokonał blokady planowanych wydatków budżetowych (Dział 755 – Wymiar sprawiedliwości, rozdział 75595 – Pozostała działalność, § 4590 - kary i odszkodowania od osób fizycznych) w kwocie 6,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 5, 9 i 14)

Szczegółowym badaniem objęto realizację 168 wydatków w kwocie 1.977,3 tys. zł, tj. 6,4% wydatków Sądu. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowemu wydatkom budżetowym dysponenta III stopnia Sądu¹². Sąd nie ponosił wydatków majątkowych.

Stwierdzono, że 119 badanych wydatków poniesiono celowo i gospodarnie (70,8% ilości), 39 wydatków poniesiono w związku z zakupami centralnymi¹³ (23,2%), dwa w związku z zakupami możliwymi do zrealizowania od jednego dostawcy, w siedmiu przypadkach¹⁴ nie dokonano rozpoznania cenowego wskazanego w wewnętrznych

¹² Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS - z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości) spośród 13.851 dowodów księgowych o łącznej wartości 7.902,4 tys. zł - badaniem objęto 131 zapisów księgowych (pozapłacowych) na kwotę ogółem 1.107,8 tys. zł. Próba 37 wydatków dobranych celowo wyniosła 869,5 tys. zł.

¹³ Sąd Apelacyjny w Krakowie

¹⁴ w których wystąpiły przesłanki wyłączenia stosowania Prawa zamówień publicznych

regulacjach (co w jednym przypadku wynikało z terminu realizacji zamówienia), a w jednym przypadku współfinansowano koszt Sądu Okręgowego w Słupsku¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 271-283, 289-294, 311-312, 332-334, 423-428, 471-505, 546-553, 582-587, 592-593, 616-619, 620-636 i 646-708)

W badanej próbie stwierdzono 12 przypadków nieterminowego regulowania zobowiązań – dotyczyło to w szczególności wynagrodzenia biegłych i adwokatów. W żadnym przypadku opóźniony termin wypłaty nie skutkował naliczeniem odsetek.

(dowód: akta kontroli str. 471-493, 573-579, 594-615 i 638-640)

W badanej próbie wydatków, średni czas regulowania zobowiązań przed wymaganym terminem płatności wyniósł 12 dni. W trzech przypadkach okres ten był dwukrotnie dłuższy, co dotyczyło wydatkowania środków w kwocie:

- 41,2 tys. zł w dniu 31.12.2015 r. w związku z zakupem 31 licencji oprogramowania NEWTON Dictate 4 – termin zapłaty określono na dzień 30.01.2016 r.;
- 20,0 tys. zł w dniu 28.10.2015 r. w związku z zakupem tonerów do drukarek – termin zapłaty określono na dzień 21.11.2015 r.;
- 1,2 tys. zł w dniu 30.01.2015 r. w związku z zakupem czytników kart elektronicznych – termin zapłaty określono na dzień 26.02.2015 r.

Zastępca Dyrektora Sądu (z upoważnienia Dyrektora) oraz Główna Księgowa Sądu wyjaśnili, że Sąd przekazywał do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku miesięczne zapotrzebowanie na środki na wydatki budżetowe w terminie do 20 dnia każdego miesiąca, poprzedzającego miesiąc którego zapotrzebowanie dotyczy (w zapotrzebowaniu wskazuje się środki z podziałem na trzy dekady). W związku z tym, że na koncie wydatków budżetowych nie może pozostać kwota wyższa niż 5,0 tys. zł, niektóre faktury płacone są z wyprzedzeniem; stwierdzili również, że żadne przepisy nie zabraniają regulowania zobowiązań ze znacznym wyprzedzeniem.

(dowód: akta kontroli str. 423-428, 471-505 i 580-581)

Badanych wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. W badanej próbie wydatków¹⁶ w łącznej kwocie 1.107,8 tys. zł w zakresie prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania Prawa zamówień publicznych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2015 r. udzielono siedmiu zamówień publicznych o łącznej wartości 966,3 tys. zł (dwa w trybie przetargu nieograniczonego i jedno w trybie zapytania o cenę; cztery zamówienia były drugim etapem postępowań w ramach umów ramowych – zawartych po przeprowadzonych przetargach nieograniczonych). Wartość zamówień, udzielonych z wyłączeniem procedur Prawa zamówień publicznych, wyniosła 1.274,6 tys. zł.

Szczegółowemu badaniu poddano dokumentację trzech postępowań¹⁷.

Na objęte badaniem zamówienia¹⁸ wydatkowano w 2015 r. ogółem 869,5 tys. zł, w tym dotyczące: remontu sanitariatów w budynku Sądu - 323,3 tys. zł; ochrony osób i mienia - 332,6 tys. zł; usługi kompleksowego sprzątnięcia - 213,6 tys. zł.

¹⁵Nota obciążeniowa za ochronę fizyczną części budynku Sądu Okręgowego w Słupsku (w szczególności ośmiu pomieszczeń biurowych użyczonych na podstawie umowy z dnia 24.03.2015 r.)

¹⁶Dobranych do badania metodą MUS - z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości

¹⁷Doboru spraw do kontroli dokonano wg wartości udzielenia zamówienia.

Zamówienia dotyczące: usług kompleksowego sprzątania oraz usług ochrony osób i mienia, przeprowadzono zgodnie z przepisami Prawa zamówień publicznych. Ich realizacja była zgodna z przedmiotem zamówienia, umownym terminem realizacji i ustaloną wysokością wynagrodzenia. W przypadku zamówienia dotyczącego remontu sanitariatów stwierdzono: przyjęcie niewłaściwego kryterium oceny ofert i niezgodne z warunkami określonymi w umowie dokonanie odbioru przedmiotu umowy.

(dowód: akta kontroli str. 11, 71-143, 150-168, 171-221, 284-288, 290, 312, 326-330, 398-405, 423-428, 432-438, 449-460 i 466-470)

Zgodnie z art. 34 ust.1 Prawa zamówień publicznych, podstawą ustalenia wartości zamówienia na usługi powtarzające się okresowo jest łączna wartość zamówień tego samego rodzaju udzielonych w terminie poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, z uwzględnieniem zmian ilościowych zamawianych usług oraz prognozowanego na dany rok średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem.

Przy ustalaniu wartości szacunkowej zamówienia na świadczenie usług ochrony osób i mienia (udzielonego w 2014 r.), przyjęto wartość zamówienia nie dla 12 miesięcy, a dla 18 miesięcy (wartość zamówienia powiększono o usługi dozoru, zlecone dla Wydziałów w Miastku wykonywane przez dodatkowych sześć miesięcy 2014 r.). Szacunek zawyżono o 77,1 tys. zł netto – nie miało to jednak wpływu na przestrzeganie innych przepisów Prawa zamówień publicznych.

Dyrektor Sądu wyjaśniła, że we wniosku w sprawie ustalenia wartości szacunkowej „niefortunnie” doliczono kwotę za dodatkowe usługi oraz że prawidłowa wartość została już wykazana w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia oraz w protokole z postępowania.

(dowód: akta kontroli str. 178-181, 183-185, 188-197, 324, 326-330, 432-438 i 449-460)

Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych w 2015 r. przekazano w prawidłowej formie Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w terminie określonym w art. 98 ust. 2 Prawa zamówień publicznych (tj. w dniu 26 lutego 2016 r.).

(dowód: akta kontroli str. 466-470)

Sąd na etapie planowania wydatków na 2015 r. (w wyniku prowadzonych analiz) dysponował informacjami o konieczności przeznaczenia środków m.in. na zakup towarów i usług oraz eksploatację bazy lokalowej, co uwzględniono w materiałach do projektu ustawy budżetowej. Do planu wydatków wprowadzono limity (na ryczałty dla kuratorów społecznych, umowy zlecenia nie związane z postępowaniem sądowym, kosztów przejazdu sędziów z miejsca zamieszkania do siedziby sądu), które według wyjaśnień Dyrektora Sądu nie miały wpływu na funkcjonowanie Sądu.

Analiza ponoszonych wydatków była przeprowadzana na koniec każdego miesiąca. W celu racjonalizacji wydatków już w 2009 r. zdecydowano się na ograniczenie zakresu fizycznej ochrony budynków na rzecz dozoru elektronicznego prowadzonego w godzinach nocnych oraz poza dniami urzędowania Sądu (co pozwoliło na oszczędności około 7,0 tys. roboczogodzin na jednym obiekcie).

W celu obniżenia kosztów zużycia energii elektrycznej zainstalowano w 2015 r. baterię dławikową, której celem było skompensowanie mocy bierniej – szacowane obniżenie kosztów energii wynosi około 1,0 tys. z miesięcznie.

¹⁸ jedno przeprowadzone w 2015 r. (w trybie przetargu nieograniczonego) i dwa postępowania z 2014 r. (jedno w trybie przetargu nieograniczonego i drugie w trybie zapytania o cenę)

W celu poprawienia klasy energetycznej jednego z obiektów w 2015 r. złożono również w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku wniosek o remont instalacji centralnego ogrzewania; w tym samym celu (od 2013 r.) składano również wnioski o wymianę dachu tego budynku.

(dowód: akta kontroli str. 432-438 i 541-545)

Wydatki Sądu w 2015 r. wyniosły ogółem 30.678,7 tys. zł, tj. 100,0% planu po zmianach (30.692,4 tys. zł). W porównaniu do 2014 r. wydatki były wyższe o 1.026,1 tys. zł, tj. o 3,5%, głównie z powodu wzrostu wynagrodzeń osobowych z pochodnymi o 1.114,0 tys. zł (63,3% zwiększeń). Wynikało to przede wszystkim z przeniesienia 36 etatów po zlikwidowanym Ośrodku Migracyjnym Ksiąg Wieczystych w Słupsku. W latach 2014-2015 Sąd nie ponosił wydatków majątkowych. Na wydatki bieżące 2015 r. składały się głównie wydatki na: wynagrodzenia (w tym bezosobowe) i pochodne (23.968,3 tys. zł), koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego (1.954,8 tys. zł), różne wydatki na rzecz osób fizycznych (1.020,4 tys. zł) oraz zakupy: usług pozostałych (951,3 tys. zł), materiałów i wyposażenia (819,0 tys. zł) i usług remontowych (489,6 tys. zł)¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 13, 30-32, 34, 296-297 i 309)

W 2015 r. świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 1.045,1 tys. zł²⁰ (tj. o 131,0 tys. zł mniej niż w 2014 r. – głównie z powodu niższych wypłat ryczałtów dla kuratorów społecznych oraz niższego zwrotu kosztów przejazdów, diet, i noclegów świadków, biegłych ławników i tłumaczy). Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń (24,7 tys. zł), wykonano w 100,0%; wydatki te dotyczyły: refundacji zakupu okularów (19,9 tys. zł), zakupu wody pitnej (0,8 tys. zł), świadczeń rzeczowych i ekwiwalentów wynikających z przepisów BHP (2,8 tys. zł) oraz pozostałych wydatków osobowych niezaliczonych do wynagrodzeń (1,2 tys. zł).

Różne wydatki na rzecz osób fizycznych (1.020,4 tys. zł) wykonano w 99,8%; dotyczyły one: ryczałtów dla kuratorów społecznych (850,1 tys. zł; 100,0% planu) i zawodowych (9,1 tys. zł; 100,0% planu); zwrotu kosztów przejazdów, diet i noclegów świadków, biegłych i ławników (91,9 tys. zł; 98,6% planu); zwrotu utraconych wynagrodzeń świadków i biegłych (10,3 tys. zł; 100,0% planu); rekompensat pieniężnych dla ławników za czas wykonywania czynności w sądzie (49,0 tys. zł; 99,6 % planu); świadczeń związanych z postępowaniem mediacyjnym (1,0 tys. zł; 100,0% planu); pozostałych wydatków na rzecz osób fizycznych związanych z postępowaniem sądowym (9,0 tys. zł; 100,0% planu).

(dowód: akta kontroli str.13 i 17-24)

W 2015 r. poniesiono wydatki z tytułu zapłaty odsetek od dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2011 r. przyznanego pracownikowi wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku. Nie ponoszono wydatków z tytułu odsetek od nieterminowych płatności.

(dowód: akta kontroli str.13, 15-16 i 471-493)

Wydatki na wynagrodzenia²¹ wyniosły 20.239,7 tys. zł i wzrosły, w porównaniu do 2014 r. (19.433,1 tys. zł) o 806,6 tys. zł, tj. o 4,2%, głównie z powodu przejęcia 13 etatów referendarzy i 14 etatów urzędników ze zlikwidowanego Ośrodka Migracyjnego Ksiąg Wieczystych w Słupsku. W 2015 r. nie przekroczone kwoty wydatków na wynagrodzenia określonej w planie finansowym Sądu.

¹⁹ Pozostałe wydatki w kwocie 1.475,3 tys. zł dotyczyły m.in.: świadczeń dla sędziów w stanie spoczynku, kosztów zakupu energii, podróży służbowych, odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

²⁰ Zrealizowane w dwóch paragrafach klasyfikacji budżetowej: § 3020 - Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń i § 3030 - Różne wydatki na rzecz osób fizycznych

²¹ Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za okres od początku roku do 31 grudnia 2015 r. łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym

(dowód: akta kontroli str. 7-8 i 144-146)

Przeciętne zatrudnienie²² w Sądzie w 2015 r. (287,7 pełnozatrudnionych, z tego 148,1 – administracja i obsługa; 47,6 – sędziowie; 13,8 – asystenci sędziów; 26,4 – referendarze sądowi; 51,8 – kuratorzy) w porównaniu do 2014 r. było wyższe o 5,0 osób, tj. o 1,8%, głównie z powodu przejścia etatów ze zlikwidowanego Ośrodka Migracyjnego Ksiąg Wieczystych w Słupsku.

(dowód: akta kontroli str. 7-8 i 145-147)

W 2015 r. zawarto w Sądzie 40 umów zleceń z 24 osobami (12 z nich zatrudnionych było również na podstawie umów o pracę; były to osoby zatrudnione na stanowiskach kuratorów sądowych w ośrodkach kuratorskich, funkcjonujących po godzinach urzędowania Sądu lub wykonujące w Sądzie pracę na część etatu). Przedmiotem tych umów było: prowadzenie zajęć w ośrodkach kuratorskich; dostarczanie korespondencji Sądu; kontrola dokumentów pod względem formalnym i rachunkowym oraz dekretacja i księgowanie dokumentów.

W 2015 r. na wynagrodzenia bezosobowe (§ 4170) w planie po zmianach przewidziano 1.076,6 tys. zł, w tym na wynagrodzenia bezosobowe limitowane, tj. nie związane z postępowaniami sądowymi – 5,0 tys. zł²³ (plan w tym paragrafie klasyfikacji budżetowej wykonano w 100,0%). W trakcie roku dokonano w tym paragrafie 31 zwiększeń, w tym jednego wynikającego z przyznania dodatkowych środków w wysokości 150,0 tys. zł na wynagrodzenia biegłych sądowych, co uzasadniano koniecznością dostosowania planu do potrzeb Sądu. W wyniku dokonanych zmian, plan finansowy w tym paragrafie wzrósł ogółem o 123,6 tys. zł. Przyznane środki zostały zaplanowane na wzrost wynagrodzeń: biegłych (34,6 tys. zł; wykonanie ogółem 99,9%), tłumaczy przysięgłych (5,3 tys. zł; wykonanie ogółem 97,9%), kuratorów zastępujących strony w postępowaniu (31,4 tys. zł; wykonanie ogółem 97,9%), osób dostarczających korespondencję (21,8 tys. zł; wykonanie ogółem 100,0%) oraz wzrost wartości innych zleceń związanych z postępowaniem sądowym (30,5 tys. zł; wykonanie ogółem 100,0%); pozostałe środki w wysokości 26,4 tys. zł zostały przeznaczone na realizację zadań w innych paragrafach klasyfikacji budżetowej. Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe wykonano ogółem w 99,7%.

Ich wzrost w 2015 r. wynikał ze zwiększonej liczby wynagrodzeń wypłacanych dla biegłych sądowych.

(dowód: akta kontroli str. 13-14, 25-30, 32-33, 35-70, 148-149 i 169-170)

Zobowiązania Sądu, wynoszące na koniec 2015 r. 1.960,7 tys. zł, w porównaniu do stanu na koniec 2014 r. uległy zmniejszeniu o 76,9 tys. zł (o 3,8%). Składały się na nie zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego z pochodnymi (1.705,7 tys. zł), z tytułu dostaw i usług, niezbędnych do zapewnienia ciągłości działania jednostki (42,4 tys. zł) oraz dotyczące: różnych wydatków na rzecz osób fizycznych, wynagrodzeń bezosobowych, podróży służbowych krajowych i kosztów postępowań sądowych (212,6 tys. zł). Na koniec 2015 r. w Sądzie nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 296-297 i 309)

W latach 2014-2015 upoważnieni pracownicy Sądu nie zawierali umów z Agencją Pracy Tymczasowej.

(dowód: akta kontroli str. 10)

²² w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

²³ wynagrodzenie za kontrolę dokumentów pod względem formalnym i rachunkowym oraz ich dekretację i księgowanie

W działalności Sądu w zakresie dokonywania wydatków budżetu państwa stwierdzono nieprawidłowości:

- 1) Dyrektor Sądu nie określiła: trybu pracy oraz zakresu obowiązków członków dwóch komisji powołanych w dniu 28 sierpnia 2015 r.²⁴, oraz w dniu 20 listopada 2014 r.²⁵, do przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień, pomimo obowiązku wynikającego z art. 21 ust.3 Prawa zamówień publicznych, zgodnie z którym kierownik zamawiającego jest obowiązany określić organizację, skład, tryb pracy oraz zakres obowiązków członków komisji. W dokumentach powołujących komisje określono jedynie skład osobowy oraz funkcje pełnione przez wskazane osoby.

Dyrektor Sądu wyjaśniła, że zakres kompetencji oraz tryb pracy komisji ustaliła z powołanymi osobami ustnie.

W ocenie NIK działanie takie było niewystarczające, bowiem zgodnie z art. 9 ust.1 Prawa zamówień publicznych, postępowania o udzielenie zamówień prowadzi się z zachowaniem formy pisemnej.

(dowód: akta kontroli str.71-77, 135-143, 178-181, 183-185, 188-197, 319, 321, 324 i 326)

- 2) Dyrektor Sądu zatwierdziła w dniu 28 sierpnia 2015 r. specyfikację istotnych warunków zamówienia²⁶, w której jako jedyne kryterium oceny ofert określono cenę. Stanowiło to naruszenie art. 91 ust. 2a Prawa zamówień publicznych²⁷, który pozwala na stosowanie tylko kryterium ceny jako jedynego kryterium, w sytuacji gdy przedmiot zamówienia jest powszechnie dostępny oraz ma ustalone standardy jakościowe.

Natomiast remont zakładał kompleksową przebudowę łazienek łącznie z wydzieleniem toalet dla niepełnosprawnych. W jego zakresie przewidziano w szczególności: wymurowanie nowego układu ścianek działowych; obudowę z płyt gipsowych; obłożenie ścian płytkami glazurowanymi; wykonanie podwieszanych sufitów; nałożenie gładzi gipsowych; malowanie ścian i sufitów farbami lateksowymi; wklejenie lusterek; osadzenie drewnianych ościeży drzwiowych; montaż misek ustępowych, umywalek i suszarek; wykonanie instalacji wodociągowych i elektrycznych.

Dyrektor Sądu wyjaśniła, że zastosowała cenę jako jedyne kryterium oceny ofert ponieważ wg jej przekonania przedmiot zamówienia był nieskomplikowanym przedsięwzięciem technicznym (roboty były opisane w dokumentacji projektowej i charakteryzowały się „pewnymi” standardami wykonywania robót). Kolejną przesłanką była szybkość procedowania wynikająca z łatwości stosowania kryterium cenowego oraz przekonanie, że wprowadzenie kolejnego kryterium wyboru (np. terminu realizacji zadania) może spowodować uszczuplenie listy potencjalnych wykonawców zadania. Zastanawiała się również nad zastosowaniem kryterium gwarancji, jednak ostatecznie doszła do wniosku, że termin 24 miesięczny wystarczająco zabezpieczy interesy Sądu.

Przepis art. 91 ust.2a Prawa zamówień publicznych wprowadza warunek stosowania kryterium cenowego ograniczając go do prostych,

²⁴ „Remont sanitariatów wraz z wydzieleniem toalety dla niepełnosprawnych” w Słupsku przy ul. Szarych Szeregów 13

²⁵ Świadczenia usługi ochrony osób mienia w Sądzie Rejonowym w Słupsku oraz w Wydziałach Zamiejscowych w Miastku”

²⁶ „Remont sanitariatów wraz z wydzieleniem toalety dla niepełnosprawnych” w Słupsku przy ul. Szarych Szeregów 13 o wartości zamówienia 347,6 tys. zł; wydatek poniesiony w 2015 r. wyniósł 323,3 tys. zł, co wynikało z naliczenia kary umownej (zapłata za fakturę została pomniejszona o naliczoną karę umowną)

²⁷ Obowiązujący od 19 października 2014 r.

nieskomplikowanych zamówień na roboty budowlane – natomiast zamówienie objęte badaniem charakteryzowało się złożonością.

(dowód: akta kontroli str.71-74, 78-132, 135-143, 319-323 i 432-438)

- 3) niezgodnie z warunkami umowy (§ 8 ust. 7 oraz § 4 ust.3), tj. pomimo niewykonania przez Wykonawcę badania wody do spożycia, dokonano dnia 30 grudnia 2015 r.:

- odbioru końcowego przedmiotu umowy (remontu sanitariatów wraz z wydzieleniem toalety dla niepełnosprawnych w budynku Sądu),
- zapłaty za wykonany remont w wysokości 323,3 tys. zł (faktura z dnia 30 grudnia 2015 r.).

Wykonawca w ramach wynagrodzenia ryczałtowego zobowiązał się do wykonania wszelkich robót i czynności koniecznych do zrealizowania przedmiotu umowy (§ 4 ust. 3 umowy).

Zgodnie z § 8 ust. 7 lit c umowy, Wykonawca, przed zgłoszeniem do odbioru końcowego, miał obowiązek wykonania przewidzianych w przepisach prób i sprawdzeń oraz skompletować i dostarczyć zamawiającemu dokumenty stwierdzające prawidłowe wykonanie przedmiotu umowy, w szczególności protokoły badań i sprawdzeń. Zgodnie z § 8 ust. 9 wymienionej umowy jeżeli w toku czynności odbioru zostanie stwierdzone, że przedmiot odbioru nie osiągnął gotowości do odbioru z powodu nie zakończenia robót lub posiada wady uniemożliwiające użytkowanie przedmiotu, zamawiający odmówi odbioru do czasu usunięcia tych wad i usterek.

Zgodnie z projektem budowlano wykonawczym wewnętrznych instalacji sanitarnych (z lipca 2015 r.), będącym załącznikiem do specyfikacji istotnych warunków zamówienia, na konsumpcję wody można było zezwolić dopiero po otrzymaniu pozytywnego wyniku badania wody przeprowadzonego przez Terenową Stację SANEPID-u (§ 3 ust.1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi²⁸).

Badanie takie wykonano w dniu 13 stycznia 2016 r., a jego pozytywny wynik odebrano w dniu 15 stycznia 2016 r., tj. po upływie 14 dni od daty odbioru końcowego robót.

Inspektor nadzoru zeznał, że budynek posiada jedno przyłącze wodociągowe oraz że od momentu wykonania próby ciśnieniowej, nowa instalacja była połączona z pozostałą. W jego ocenie nie było sensu badania jakości wody, ponieważ z części instalacji wodociągowej pracownicy Sądu i tak korzystali przez cały okres prowadzonych robót oraz że zakres robót obejmował jedynie wymianę rur z pcv na nowe i poprowadzenia ich innymi trasami; nie prowadzono prac gruntowych, a materiały posiadały atest producenta. Zeznał również, że sam fakt badania wody pojawił się w celu wypełnienia wymagań umownych.

W ocenie NIK zapisy umowne oraz dokumentacja techniczna w sposób jednoznaczny wskazywały na konieczność przeprowadzenia badań wody, a ich brak uniemożliwiał dokonanie prawidłowego odbioru przedmiotu umowy. Protokół odbioru końcowego można więc było spisać nie wcześniej niż w dniu 15 stycznia 2016 r., tj. w dniu sporządzenia wyników czystości wody.

(dowód: akta kontroli str. 72-74, 78, 105-108, 121, 125-126, 131-134, 160-168, 171, 176-177, 218, 398-405, 432-438 i 461-462)

- 4) zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wydatki publiczne powinny być dokonywane w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. W próbie wydatków objętych badaniem stwierdzono, że w 12 przypadkach (7,1% badanych wydatków), na kwotę ogółem 35,3 tys. zł, Sąd regulował swoje zobowiązania po upływie terminu płatności (z opóźnieniem od 1 do 87 dni), co dotyczyło: zobowiązania z tytułu prowizji za dystrybucję znaków opłaty skarbowej, opłaty z tytułu przechowywania dowodów rzeczowych oraz wynagrodzeń adwokatów i biegłych (10 postępowań). Nieprawidłowość nie skutkowałą naliczeniem odsetek za zwłokę w realizowanych płatnościach.

Nieprawidłowość została wyjaśniona: opóźnieniami przy sporządzeniu zarządzeń o prawomocności postanowień i wyroków; remontem pomieszczeń sekretariatu jednego z wydziałów Sądu; przyjętym sposobem przekazywania i weryfikacji dokumentów; brakiem akt w związku z prowadzonym postępowaniem apelacyjnym; okresem urlopowym. W dwóch przypadkach opóźnienia w płatnościach (29 i 87 dni) dotyczyły istniejących do 30 czerwca 2015 r. Wydziałów Zamiejscowych Sądu w Miastku i wynikały z opóźnień w sporządzaniu zarządzeń.

W ocenie NIK okoliczności podane w wyjaśnieniach nie są wystarczającym uzasadnieniem nieterminowego regulowania zobowiązań.

(dowód: akta kontroli str. 471-493, 573-579, 594-615 i 637-640)

2.2. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Opis stanu
faktycznego

W 2015 r. Sąd realizował 27 działań w ramach 9 podzadań, 3 zadań²⁹ i 2 funkcji państwa. Wykonanie wydatków wyniosło 30.678,7 tys. zł, tj. 100,0% planu po zmianach.

Badanie wykonania trzech realizowanych przez Sąd zadań, na które wydatkowano 30.678,7 tys. zł³⁰ (100,0% wydatków ogółem) wykazało, że:

- a) w ramach zadania „Świadczenia społeczne” (zadanie nr 13.2³¹) Sąd osiągnął zwymiarowane cele dotyczące:
- sprawnej wypłaty uposażeń dla sędziów w stanie spoczynku oraz dodatków do tych uposażeń (w działaniu mierzono % świadczeń wypłaconych w terminie do ogólnej liczby wypłaconych uposażeń dla sędziów w stanie spoczynku i uposażeń rodzinnych oraz dodatków do tych uposażeń. W Sądzie w 2015 r. uzyskano ww. miernik na poziomie 100,0%, tak jak w 2014 r.);
 - realizacji ustawowo określonych świadczeń sędziom i prokuratorom w stanie spoczynku i ich rodzinom (miernikiem była liczba świadczeniobiorców, gdzie plan – niezależny od działań Sądu - był zgodny z wykonaniem z 2014 r. i z 2015 r.);
- b) w ramach zadania „Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy powszechne i wojskowe” (nr 18.1)³² Sąd osiągnął zwymiarowane cele dotyczące:

²⁹ 13.2 – Świadczenia społeczne; 18.1 – Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez Sądy powszechne i wojskowe; 18.6 – Wsparcie wymiaru sprawiedliwości oraz obrotu gospodarczego

³⁰ W ramach zadania 13.2. wydatkowano 380,8 tys. zł, w ramach zadania 18.1. wydatkowano 25.886,2 tys. zł, a w ramach zadania 18.6 wydatkowano 4.411,7 tys. zł

³¹ Realizowano jedno podzadanie -13.2.6.1

³² Realizowano sześć podzadań: „Działalność orzecznicza-pion karny” (nr 18.1.1.); „Działalność orzecznicza – pion cywilny” (nr 18.1.2.); „Wykonywanie orzeczeń wydanych przez sądy powszechne” (nr 18.1.3.); „Zarządzanie i nadzór administracyjny nad działalnością sądów powszechnych” (nr 18.1.4.); „Wsparcie

- realizacji ustawowo określonych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu odszkodowań i zadośćuczynień w ramach posiadanych zasobów (liczba osób wobec których sąd orzekł wypłatę świadczeń z tytułu odszkodowań i zadośćuczynień zakładano na poziomie 15 i zrealizowano wobec 15 osób; tak jak w 2014 r.),
 - ułatwienia dostępu do sądów poprzez organizację systemu oraz udzielanie bezpłatnej informacji i pomocy prawnej uprawnionym podmiotom (udział kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w sprawach cywilnych i karnych w łącznych kosztach postępowań sądowych założono na poziomie 8,6%, a osiągnięto na poziomie 10,1%, co wynikało ze zwiększonej liczby klientów korzystających z pomocy prawnej udzielanej z urzędu),
 - zapewnienia obsługi finansowej i logistycznej sądów umożliwiające prowadzenie działalności orzeczniczej (wskaźnik udziału wydatków osobowych związanych z działalnością pomocniczą w łącznym budżecie Sądu założono na poziomie 7,2%, a zrealizowano na poziomie 7,4% - nieznaczne odchylenie od wielkości planowanej wynikało z przyznania nagród pracownikom księgowości i administracji),
 - poprawy ściągłości należności sądowych – wartość planowana uiszczeń do przypisów wyniosła 70,0%, a wykonana 72,4%;
- c) zgodnie z wytycznymi Ministra Sprawiedliwości z dnia 13.03.2014 r.³³, w Sądzie nie wymiarowano celów określonych w zadaniu (nr 18.6)³⁴ wsparcia wymiaru sprawiedliwości oraz obrotu gospodarczego
(dowód: akta kontroli str. 308, 360-390, 506-540 i 555-569)

W sprawozdaniu z wykonania planu działalności Sądu za 2015 r. wykazano dwa cele:

- a) „Poprawę sprawności działania systemu wymiaru sprawiedliwości”, zwymiarowany przez:
- wskaźnik opanowania wpływu ogółem zaplanowany na poziomie 99,0%, zrealizowano na poziomie 100,6% (tj. na poziomie niższym niż w 2014 r. o 5,3%, co wynikało z: reorganizacji Sądu, absencji chorobowych oraz stałych delegacji sędziów do Sądu Okręgowego w Słupsku jak i do innych Sądów Rejonowych);
 - ilość spraw sądowych skierowanych do postępowań mediacyjnych zaplanowano na poziomie 17 spraw, a zrealizowano na poziomie 18 spraw;
 - sprawność postępowań sądowych według kategorii spraw w I instancji (średni czas trwania postępowania od dnia pierwszej rejestracji do dnia uprawomocnienia się sprawy) zaplanowano na poziomie 5,4, a wykonano na poziomie 5,5;
- b) „Zwiększenie stopnia realizacji praw obywatelskich przez system wymiaru sprawiedliwości”, zwymiarowany przez:

administracyjne i logistyczne sądów powszechnych” (nr 18.1.5); „Działalność na rzecz ułatwienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości” (nr 18.1.6.).

³³ Nr DB-IV-311-7/14

³⁴ Realizowano dwa podzadania: „Budowa i realizacja strategii oraz wsparcia procesów stanowienia prawa i sprawowania wymiaru sprawiedliwości” (nr 18.6.2) ; „Utrzymanie infrastruktury IT na rzecz sądów oraz rejestry sądowe i Krajowy Rejestr Karny” (nr 18.6.3)

W Sądzie nie zidentyfikowano, a tym samym nie szacowano ryzyka w obszarze sprawozdawczości i prowadzenia ksiąg rachunkowych. Sprawozdawczość i prowadzenie ksiąg rachunkowych nie było przedmiotem audytu wewnętrznego.

(dowód: akta kontroli str. 331, 393, 411-422, 429-431, 439-448, 643-645 i 753-762)

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań jednostkowych Sądu:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2015 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęta koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Badanie wykazało, że wyżej wymienione sprawozdania:

- przekazano do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku (dysponent części budżetowej) w terminach określonych odpowiednio w: rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym oraz rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdań w zakresie operacji finansowych);
- przekazywały prawdziwy obraz dochodów, wydatków, należności i zobowiązań w 2015 r. Zostały sporządzone prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym, podpisane przez upoważnione osoby, a kwoty w nich wykazane były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej (odpowiednio: § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości, § 4 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym oraz § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdań w zakresie operacji finansowych).

Wykazane w sprawozdaniach rocznych:

- Rb-23 (z dnia 02.02.2016 r.): dochody wykonane i przekazane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa - obroty Wn i Ma konta „131-rachunek bieżący jednostki-dochody” (7.408,4 tys. zł), były zgodne z dochodami wykonanymi i przekazanymi do budżetu państwa, wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27; wydatki wykonane – obroty Ma konta „130-rachunek bieżący jednostki – wydatki budżetowe dysponenta III stopnia” (30.678,7 tys. zł), były zgodne z wydatkami, wykazanymi w sprawozdaniu Rb-28. Stan środków na rachunku bieżącym Sądu został uzgodniony z Narodowym Bankiem Polskim Oddział Okręgowy w Gdańsku;
- Rb-27 (z dnia 02.02.2016 r.): należności wykazane w sprawozdaniu w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej (8.844,5 tys. zł), były zgodne z sumą obrotów: Wn konta „221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych” (1.426,1 tys. zł) oraz Wn konta 131 (7.408,4 tys. zł); dochody

- stosunek liczby sądów, w których w Biurach Obsługi Interesanta (dalej: „BOI”) badane są oczekiwania i standard obsługi interesantów z użyciem wystandaryzowanej ankiety do liczby wszystkich sądów, w których utworzono BOI, był zgodny z zaplanowanym i wyniósł 100,0%;
- stosunek liczby sądów, w których wdrożono standardy obsługi interesantów w BOI do liczby wszystkich sądów, w których utworzono BOI, był zgodny z zaplanowanym i wyniósł 100,0%.

(dowód: akta kontroli str. 536-537, 554, 570-572, 588-591 i 763-768)

Efekty rzeczowe prowadzonej w 2015 r. działalności Sądu wskazane przez Dyrektora Sądu w wyjaśnieniach obejmowały:

- remont sanitariatów w budynku Sądu przy ul. Szarych Szeregów 13 (wartość wykonanych prac wyniosła 362,4 tys. zł³⁵),
- zakup oprogramowania komputerowego, w tym baz prawnych (80,8 tys. zł);
- zakup 28 sztuk drukarek i dwóch urządzeń wielofunkcyjnych oraz aparatu (41,1 tys. zł);
- wyposażenie w meble czterech sal rozpraw oraz zakup krzeseł i innych rzeczy ruchomych o okresie użytkowania powyżej 12 miesięcy (152,1 tys. zł).

Ponadto otrzymano z Ministerstwa Sprawiedliwości, Sądu Apelacyjnego w Gdańsku oraz Sądu Okręgowego w Słupsku:

- sprzęt informatyczny o wartości 280,9 tys. zł (tj.: urządzenia podtrzymywania napięcia, sześć serwerów, macierz dysków),
- dwa zestawy klimatyzacji z baterią dławikową o wartości 103,4 tys. zł,
- kopiarke o wartości 10,4 tys. zł,
- 19 zestawów e-protokołów na sale rozpraw oraz wyposażenie serwerowni i czytelnicy (o wartości ogółem 1.329,3 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 360-390, 506-540 i 709-752)

3. Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Sprawozdania Rb-23, Rb-27 i Rb-28 sporządzane były automatycznie, na podstawie informacji wprowadzonych do systemu FK³⁶ (w systemie FK algorytmem zidentyfikowano powiązanie poszczególnych pozycji sprawozdań z księgami rachunkowymi). Sprawozdania Rb-N, Rb-Z i Rb-BZ1 były sporządzane ręcznie na podstawie wydruków z systemu FK oraz „Księgi należności” prowadzonej przez pracowników Sekretariatu Sekcji Windykacji Należności Sądowych (dalej: „Sekcja Windykacji”). Obowiązek sporządzania sprawozdań Rb-23, Rb-27, Rb-28 i Rb-Z wpisano do zakresów czynności dwóch pracowników Oddziału Finansowego. Osoby sporządzające sprawozdanie Rb-N nie miały tego obowiązku w swoich zakresach czynności.

Część danych dotyczących należności pozyskiwano z Sekcji Windykacji (gdzie prowadzona jest „Księga należności”) znajdującej się w strukturze II Wydziału Karnego Sądu, podległego bezpośrednio Prezesowi Sądu (nie opracowano procedur pozyskiwania tych danych).

Sprawozdanie Rb-BZ1 sporządzane było przez Głównego Księgowego.

Zakładowy Plan Kont (dalej: „ZPK”) pozwalał na sporządzanie sprawozdań w wymaganej szczegółowości klasyfikacji budżetowej.

³⁵ Wg wartości zafakturowanej łącznie z koszem dokumentacji projektowej

³⁶ System finansowo – księgowy OrCom+

wykonane, wykazane w kol. 9 sprawozdania, wynikały z obrotów Wn konta 131. Należności pozostałe do zapłaty (1.436,1 tys. zł) i zaległości netto (1.126,4 tys. zł) wynikały odpowiednio: z salda Wn konta 221 oraz salda konta „921 – zaległości netto”;

- Rb-28 (z dnia 02.02.2016 r.): wydatki wykonane, wykazane w sprawozdaniu w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej (30.678,7 tys. zł) były zgodne z obrotami strony Ma analitycznej ewidencji księgowej konta „130 – rachunek bieżący jednostki – wydatki dysponenta III”, a wykazane zobowiązania (1.960,7 tys. zł) były zgodne z saldami Ma odpowiednich kont zespołu 2;
- Rb-BZ1 (z dnia 02.02.2016 r.): w poszczególnych działaniach – wydatki wykonane (30.692,4 tys. zł) były zgodne obrotami po stronie Ma konta „990–plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym”, a zobowiązania (1.960,7 tys. zł) były zgodne z saldami Ma odpowiednich kont zespołu 2;
- Rb-N za IV kwartał 2015 r. (z dnia 26.01.2016 r.) – należności ogółem (1.868,5 tys. zł) były zgodne z ewidencją księgową oraz innymi dokumentami dotyczącymi Sądu³⁷.

W Sądzie nie wystąpiły zobowiązania podlegające wykazaniu w sprawozdaniu Rb-Z za IV kwartał 2015 r. (sprawozdanie z dnia 26.01.2016 r.).

(dowód: akta kontroli str.14, 296-310, 335-397 i 406-410)

Do dnia zakończenia kontroli nie dokonywano korekt rocznych sprawozdań budżetowych. Z-ca Dyrektora Sądu w dniu 2 lutego 2016 r. sporządził korektę do sprawozdania pierwotnego Rb-BZ1, podpisanego przez Dyrektora Sądu, w którym zaniżono wysokość zobowiązań (o 162,8 tys. zł)

(dowód: akta kontroli str. dowód: akta kontroli str. 308, 346 i 769)

Ustalona
nieprawidłowość

W sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał 2015 r. w sposób nieprawidłowy (tj. niezgodnie z §13 ust.2 pkt 5 instrukcji stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia w sprawie operacji finansowych), wykazano informacje o należnościach przedsiębiorstw niefinansowych.

Stwierdzono, że:

- w wierszu N4.2 dot. należności wymagalnych od „Przedsiębiorstw niefinansowych” (kol.12), wykazano tylko 1.337,88 zł (tj. należności od dwóch krajowych podmiotów gospodarczych – posiadających osobowość prawną). Nie wykazano należności od dwóch gospodarczych podmiotów zagranicznych posiadających osobowość prawną w kwocie 1.108,95 zł – kwota ta była wykazana w kol. 13 „Gospodarstwa domowe”;
- w wierszu N5.3 dot. należności niewymagalnych, w kol.12 „Przedsiębiorstwa niefinansowe” nie wykazano należności od 11 krajowych podmiotów gospodarczych posiadających osobowość prawną w kwocie 6.757,18 zł; środki te wykazane zostały w kol.13 „Gospodarstwa domowe”.

Dyrektor Sądu wyjaśniła, że do tej pory w kol.12 sprawozdania Rb-N, nigdy nie wykazywano należności niewymagalnych od krajowych podmiotów gospodarczych, w związku z czym nie wykazano ich również za 2015 r. (wykazano je w kol.13) oraz że nie wykazano należności wymagalnych od podmiotów zagranicznych, ponieważ

³⁷ wg stanu na dzień 8 stycznia 2016 r.

Oddział Finansowy nie otrzymał informacji o istnieniu takich należności z Sekcji Windykacji Sądu.

W ocenie NIK wyjaśnienia nie stanowią uzasadnienia odstąpienia od pozyskiwania danych z Sekcji Windykacji Sądu i prawidłowego ich wykazywania w sprawozdaniu Rb-N.

(dowód: akta kontroli str. 302-307, 406-410 i 463-465)

V. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁸ wnioskuje o:

- 1) pisemne określanie trybu pracy oraz zakresu obowiązków komisji powołanych do przeprowadzania postępowań o udzielanie zamówień publicznych,
- 2) przestrzeganie wymogów art. 91 ust. 2a Prawa zamówień publicznych w zakresie stosowania kryteriów oceny ofert,
- 3) dokonywanie odbioru robót budowlanych i zapłaty za wykonane roboty, zgodnie z postanowieniami zawieranych umów,
- 4) opracowanie procedur pozyskiwania danych wykorzystywanych do sporządzania sprawozdania Rb-N oraz poprawne wykazywanie w tym sprawozdaniu informacji o kwotach należności od krajowych i zagranicznych podmiotów gospodarczych posiadających osobowość prawną,
- 5) podjęcie działań organizacyjnych mających na celu zapewnienie terminowości w regulowaniu zobowiązań.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie wykonania
wniosków

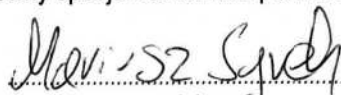
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

³⁸ Dz. U. z 2015 r., poz.1096.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 29 marca 2016 r.

Kontroler
Mariusz Syrek
Główny specjalista kontroli państwowej

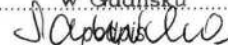

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

z up.

p.o. WICEDYREKTORA DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
.....
w Gdańsku

.....
Teresa Sawicka